

**T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
4-6 YAŞ GRUBU KUR'AN KURSLARI
TASARIM KILAVUZU**

EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	5
A. PLANLAMA.....	6
A.1) Planlamaya Ait Genel Kriterler.....	6
A.2) Yer Seçim İlkeleri.....	6
B. BİNA ÖZELLİKLERİ.....	8
B.1) Genel Bina Özellikleri.....	8
B.2) İç Bina Özellikleri	12
B.2.1) Koridor	12
B.2.2) Yönetici ve Öğretici Odası	12
B.2.3) Derslik.....	13
B.2.4) Oyun/Etkinlik Odası	15
B.2.5) Çok Amaçlı Salon	17
B.2.6) Mutfak/Yemekhane	17
B.2.7) Tuvalet ve Lavabolar.....	18
B.2.8) Depo	19
B.2.9) Bahçe.....	19
C. GÜVENLİK TEDBİRLERİ	20
D. TEFRİŞAT MALZEMELERİ ORTAK ÖZELLİKLERİ.....	22

GİRİŞ

Kur'an kursları, hayırsever gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılmakta ya da yaptırılmaktadır. Bu alanlar kimi zaman büyüklük, kimi zaman da nitelik bakımından yetersiz veya gereksiz kalmakta, bu durum hizmetten beklenen faydayı sağlayamamaktadır.

Kur'an kurslarının yürürlükteki mevzuatlara, teknolojideki gelişmelere, bölgenin ihtiyaçlarına ve fiziksel çevre koşullarına uygun; güvenli, ekonomik, estetik değerlere dikkat edilerek yaptırılması ve nielikli eğitim ortamlarının oluşturulması gerekmektedir.

Bu itibarla 4-6 yaş grubu Kur'an kursu binalarının bir standarda kavuşturulması amacıyla dikkat edilmesi gereken konulara ilişkin bir planlama ve tasarım kılavuzu yayımlanması uygun görülmüştür. Kılavuz, Başkanlığımız mimar, iç mimar, inşaat mühendisi, şehir bölge plancısı ve alan uzmanlarından oluşan bir komisyon marifetiyle hazırlanmıştır. Kur'an kurslarının proje ve inşaa süreçlerinde de aynı şekilde mimar, iç mimar, inşaat mühendisi ve şehir bölge plancısı ile çalışılması önem arz etmektedir.

Hazırlanan planlama ve tasarım kılavuzuna ek olarak ülkemizde Kur'an kursu inşaa süreçleri ve yönetimiyle ilgili başlıca mevzuatlar aşağıda zikredilmiştir:

- 1) 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
- 2) 3194 sayılı İmar Kanunu
- 3) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
- 4) Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği
- 5) Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği
- 6) Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik
- 7) Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği
- 8) Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği
- 9) Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği
- 10) Sığınak Yönetmeliği
- 11) Otopark Yönetmeliği
- 12) İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği
- 13) Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliği
- 14) Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği
- 15) Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği
- 16) İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
- 17) TS 9111- Özürlüler ve Hareket Kısıtlılığı Bulunan Kişiler İçin Binalarda Ulaşılabilirlik Gereklere,
- 18) Belediyelerin imarla ilgili mevzuatı
- 19) Diyanet İşleri Başkanlığı Mevzuatı (Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliği, Yönergesi,)
- 20) Yürürlükteki Diğer Mevzuat

A. PLANLAMA

4-6 yaş grubu Kur'an kursu binasının doğru yerde, yeterli büyüklükte, gerekli standartlar dâhilinde planlanması ve etkin hizmet sunumu eğitimin daha verimli olmasını sağlayacaktır. Yapım aşamasına başlanırken dikkat edilecek ilk husus seçilen alanın imar planındaki durumudur. Burada seçilen alanın durumu iki farklı şekilde değerlendirilmelidir.

- 1) Müstakil olarak planlanacak kurslar; 1/5000 ölçekli nazım imar ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarında "Sosyal Tesis Alanı" olarak planlanmalıdır.
- 2) Cami müstemilatı içerisinde planlanacak kurslar; 1/5000 ölçekli nazım imar planında "İbadet Alanı", 1/1000 ölçekli uygulama imar planında ise "Cami" olmalı ve gerekli plan notlarıyla desteklenmelidir.

A.1) Planlamaya Ait Genel Kriterler

- 1) İmar planı hazırlanırken, üst ölçekli plan kademelenmesi, imar mevzuatı, şehircilik ilkeleri ve planlama esasları dikkate alınarak kamu yararına uygun planlama yapılmalıdır.
- 2) Planlamada sürdürülebilir ve çevreci bir yaklaşım izlenmelidir.
- 3) Bulunduğu bölgenin sosyal ve teknik alt yapı dengesini olumsuz etkileyecek büyüklükte olmamalı, hizmet edeceği alana uygun olarak tasarlanmalıdır.
- 4) Kurslar, toplumsal yaşamın bir parçası olacak şekilde kamusal, ticari, rekreasyonel kullanımlarla entegre olacak şekilde planlanmalı, atıl bir konumda yer almamalı ve kolay erişilebilir olmalıdır.
- 5) Kursların, ihtiyaca cevap verebilmesi ve kapasite bakımından yeterli olması için, bölgenin mevcut nüfus yoğunluğu, dağılımı ve nüfus hareketleri dikkate alınarak planlama yapılmalıdır.
- 6) Planlama yapılırken, kentsel dokuda kurslar arası mesafede dengeli dağıtım gözetilmeli ve yürüme mesafelerine uygun aralıklarla planlanma yapılmalıdır.
- 7) Trafik yoğunluğundan az etkilenmeli, trafiğin yoğun olduğu gürültülü ve tehlike arz eden yollar üzerinde olmamalı, otopark veya toplu ulaşım duraklarından kurs girişine kadar güvenli ve rahat bir şekilde yaya ulaşımı sağlanmalıdır.
- 8) Kentle ilişkisi açısından mimari dokunun oluşturacağı silüete uygun, bulunduğu alana komşu parsellerdeki yerleşim dokusunun yapılaşma koşullarına göre görsel olarak algılanabilir nitelikte planlanmalıdır.
- 9) Gerektiğinde velilerin ve personelin kullanabileceği mevzuata uygun sayıda araç park yeri ayrılmalıdır.

A.2) Yer Seçim İlkeleri

- 1) Yer seçiminde, jeolojik ve coğrafi faktörler dikkate alınarak, riskli alanlar üzerinde inşa edilmemelidir. Yer seçimi yapılırken fay hattı, bataklık, sel, çığ ve taşkın sahası, heyelan bölgesi ve dere yatağı yakınında olmamalı ve sınıvlaşma alanları tercih edilmemelidir.
- 2) Kur'an kursu yapımı için kullanılacak araziler, eğim ve engebesi az, geometrisi düzgün mümkün olduğunca yapılaşmaya müsait olmalıdır.

- 3) Üzerinden enerji nakil hattı (yüksek/orta gerilim hattı) geçmemesine dikkat edilmelidir.
- 4) Plana esas jeolojik-jeoteknik etütlerde yerleşime uygunluk değerlendirmesi yapılarak; kursların proje aşamasında bu alanlara ilişkin etütlerde belirtilen önlemlere uyulması zorunludur.
- 5) Kurslarda güvenli bir eğitim alanı oluşturulabilmesi adına meyhane, kahvehane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler veya alkollü içki satılan yerler ile kurs alanları arasında, kapıdan kapıya en az 100 m uzaklığın bulunması zorunludur. 100 m uzaklığın ölçümünde, bina ve tesislerin varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları; kapıların birden fazla olması durumunda ise en yakını esas alınır.
- 6) Kurslar ile akaryakıt istasyonları, yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddelerin üretildiği veya depolandığı yerler arasında, kuş uçuşu en az 100 m mesafe bulunması zorunludur.
- 7) Kurslar, eğitimi engelleyici çevresel olumsuz faktörlerden (kentsel atık, yetersiz aydınlanma, gürültü vb.) uzak olmalı, aynı zamanda elektrik, doğalgaz, içme suyu, kanalizasyon vb. altyapı hizmetlerinden yararlanabilecek şekilde konumlandırılmalıdır.
- 8) Baz istasyonlarına yakın olmamalıdır.
- 9) Kur'an kursu binası müstakil olarak planlanacaksa kullanımlar sığacak şekilde en fazla, bodrum+zemin+1 kat olarak düşünülmalıdır.
- 10) Arsa, inşaat ruhsatı alınabilecek şekilde sorunsuz hale getirildikten sonra proje hazırlanma aşamasına geçilmelidir.

B. BİNA ÖZELLİKLERİ

B.1) Genel Bina Özellikleri

- 1) Yetişkinlere yönelik kurslar ile 4-6 yaş grubu kursların aynı binada veya aynı bahçe içerisinde bir arada bulunması halinde, yetişkinlere yönelik sınıflar, 4-6 yaş grubu sınıflarından bağımsız bölüm ve dairelerden oluşmalı, bahçe giriş kapısı ortak olsa dahi sınıf giriş ve çıkış kapıları ayrı olmalıdır.
- 2) Bina girişleri, öğrencilerin rahat bir şekilde giriş-çıkışlarına, elbise ve ayakkabılarını değiştirebilmelerine imkân tanınmalı ve velilerin bekleme salonu olarak da kullanabileceği şekilde düzenlenmelidir.
- 3) Bina girişlerinde engelli girişini sağlamak amacıyla mevzuata uygun çözümler yapılmalıdır.
- 4) Bina girişlerinde rüzgarlık veya hava perdesi yapılmalı, giriş, merdiven, rampa, saçak vb. iklimsel etkilerden korunmalıdır.

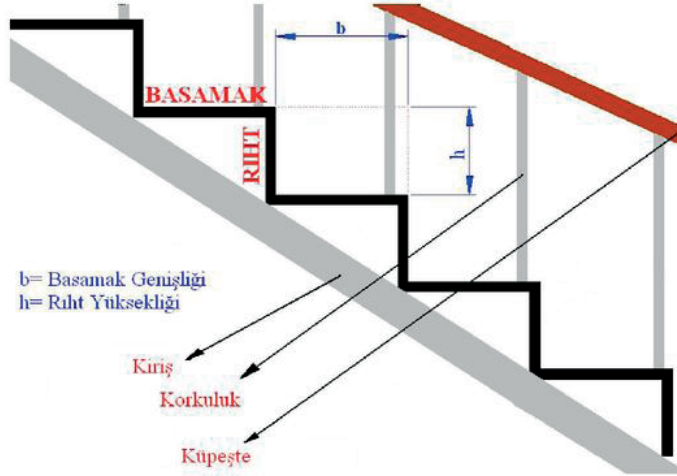
Örnek: Rüzgarlık/Hava Perdesi

- 5) Binalarda su basman seviyesi oluşturularak yapı zemin sularına karşı korunmalıdır.
- 6) Bina kat yüksekliği döşeme üstünden döşeme üstüne 3-3,5 m olmalıdır. İç mekân taban tavan arası yükseklik 2.40 m'nin altında olmamalıdır.

- 7) Binanın dışında veya içinde bulunan merdivenlerin kol genişliği en az 120 cm olmalı ve tırabzanlarda tırmanma veya düşme olasılıkları dikkate alınarak gerekli önlemler alınmalıdır.
- 8) Tırabzanlar öğreticilerin ve çocukların kullanımına uygun olarak düzenlenmelidir. Öğreticiler için tırabzan yüksekliği 90 cm, çocukların kullanımına uygun tutunma barı yükseklikleri ise 70 cm olmalıdır.

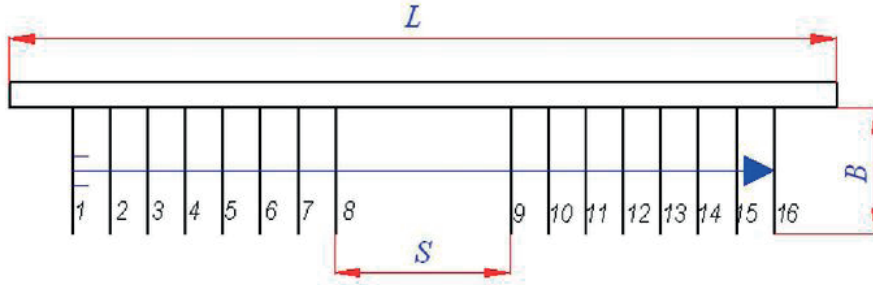
Şekil 1.12'de merdivenin elemanları ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Şekil 1.12: Merdivenin elemanları

1.2.8. Merdiven Yuvası (Kova)

Düz kollu merdiven yuvası; basamak, rıht, kol genişliği ve sahanlık hesapları yapıldıktan sonra kolayca hesaplanabilir.

Şekil 1.13: Düz kollu sahanlıklı merdiven yuvası

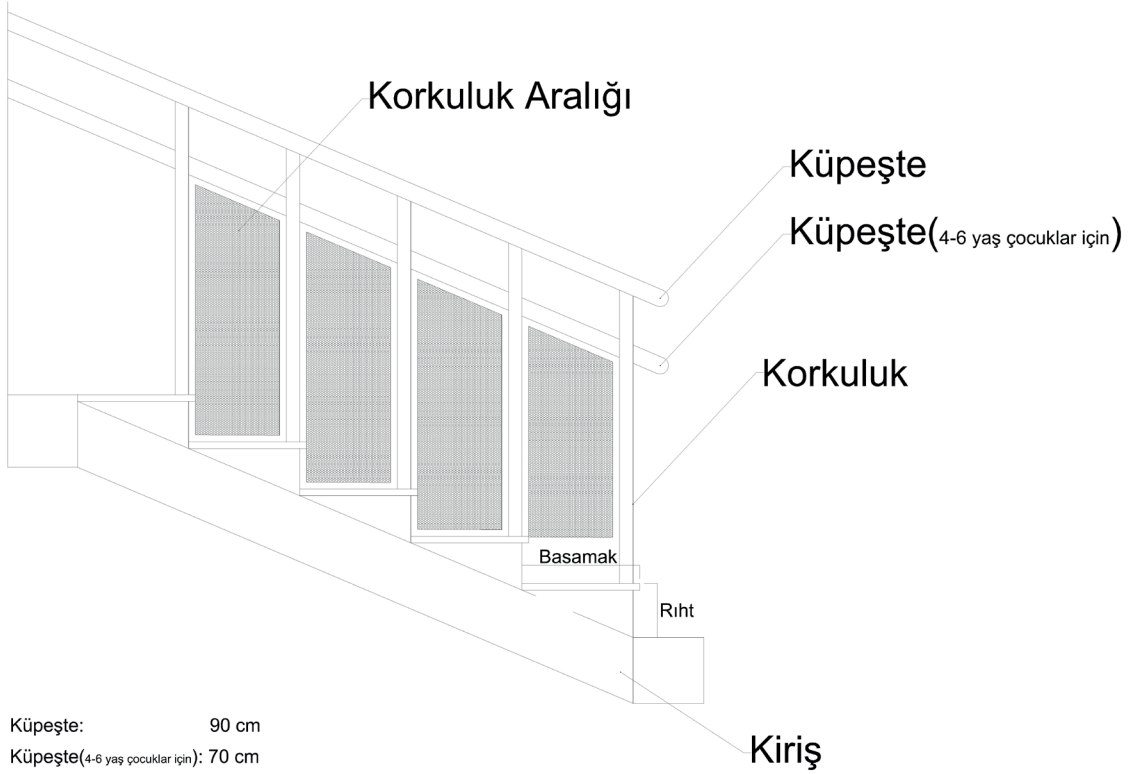
Düz kollu sahanlıklı bir merdivenin yuvasının hesaplanması ve planının çizimine ilişkin bir örneği inceleyelim.

Yapıya ilişkin verilenler;

Kat yüksekliği: $H=306$
 Rıht yüksekliği: $h=17$
 Sahanlık boyu: 1 adım

- 9) Merdivenlerdeki rıht yükseklikleri 14-16 cm arasında olmalı ve tüm basamakların rıht ölçüleri arasında farklılık bulunmamalıdır. Basamak genişlikleri ise 30-32 cm arasında olmalıdır.
- 10) Korkuluk aralıkları 10 cm'den az olmalıdır. 10 cm'den fazla olması durumunda ise aralıklar file, temperli cam, ahşap vb. malzemeler ile kaplanmalıdır.

MERDİVEN BİRİM TANIMLARI

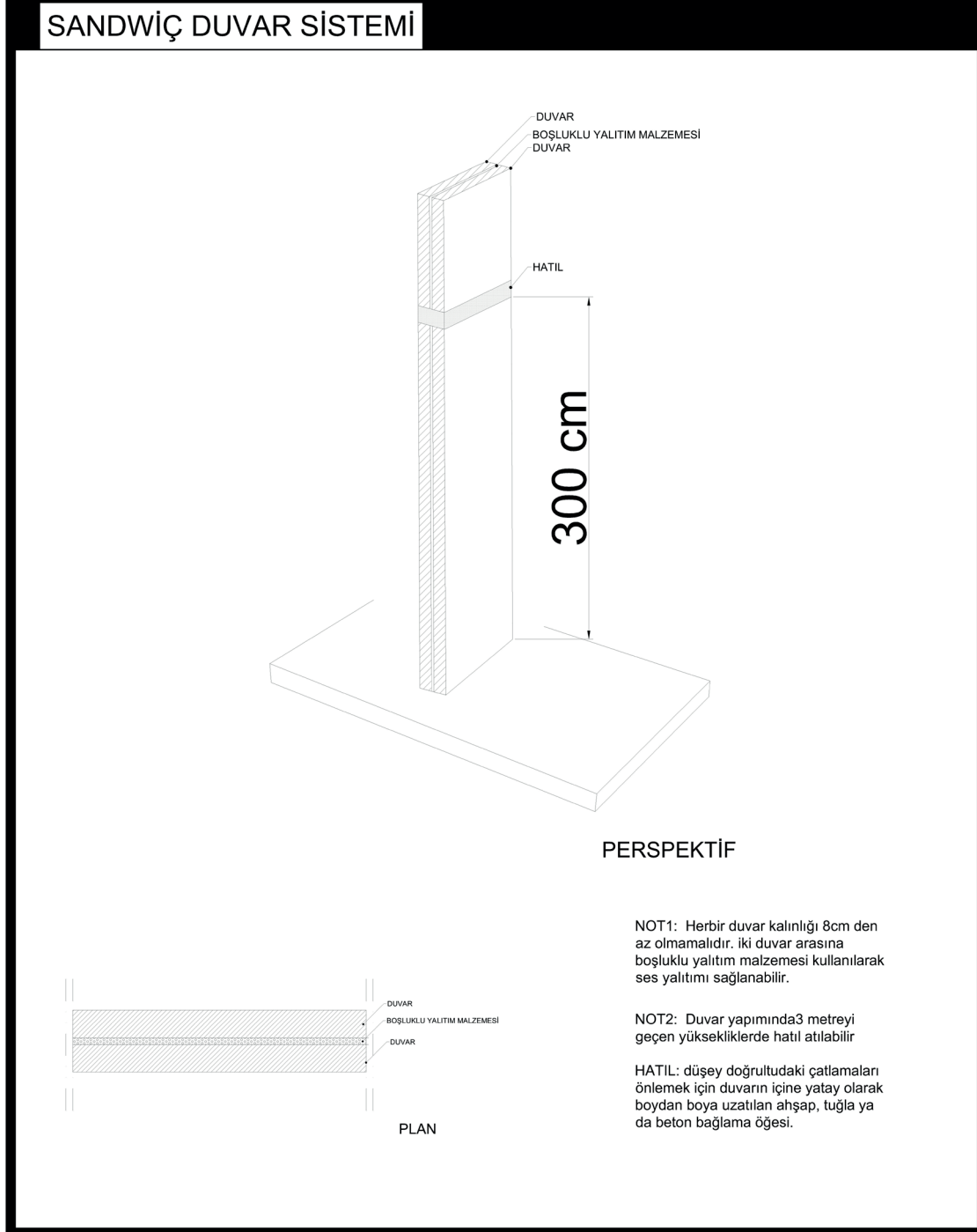
Küpeşte:	90 cm
Küpeşte(4-6 yaş çocuklar için):	70 cm
Basamak:	30-32 cm
Riht:	14-16 cm

Not1: Küpeşte = Tirabzan = Tutunma Barı

Not2: korkuluk aralıkları 10 cm den az olmalı. 10 cm den fazla olan aralıklar file, temperli cam, ahşap vb malzemelerle kapatılmalıdır.

- 11) Pencereler çocukların tırmanıp açamayacağı şekilde döşemeden en az 90 cm yükseklikte konumlandırılmalıdır.
- 12) Pencerelerde ve balkonlarda korkuluk bulunmalı ve çocukların sarkma ihtimallerine karşılık pencere kanatlarının üstten açılabilir olması öncelikli tercih edilmelidir.
- 13) İki yönlü açılır pencere olması halinde pencerenin dışında korkuluk ya da file sistemleri kullanılmalıdır.
- 14) Kapı genişliği temiz 90 cm'den az olmamalı ve koridora doğru koridoru kapatmayacak şekilde 180 derece dışarıya açılmalıdır. Kapılarda darbelere karşı tekmelik ve stoper olmalı, eşik olmamasına dikkat edilmelidir.
- 15) Döşemeler hijyenik, sürtünme ve darbeye dayanıklı, az bakım gerektiren ve kaymaz özellikte olmalı, seçilen malzemelerin yangın direnci A sınıfı olmalıdır.

- 16) Döşemelerde bulunan kot farklarına, farklı döşeme malzemeleri kullanmak vb. yöntemlerle dikkat çekilmeli ve engelliler için erişim kolaylığı sağlanmalıdır.
- 17) Bölgenin iklim özelliğine göre gerekli ısı yalıtımı sağlanmalıdır.
- 18) 3 m'yi geçen duvarlarda hatıl kullanılmalıdır.

- 19) Binada elektrik ve mekanik tesisata ait kablo vb. tehlike oluşturacak elemanlar açıkta bırakılmamalı, çocuklar için güvenli prizler kullanılmalı veya çocukların erişemeyeceği (en az 1,5 m) yükseklikte konumlandırılmalıdır.
- 20) Derslikler arasında eğitimin verimliliğini engellemeyecek şekilde, plan şemasında ya da duvar katmanında gerekli ses yalıtımı sağlanmalıdır.

- 21) Öğrencilerin kullandığı tüm alanlarda mekanik sistemlere ihtiyaç duyulmayacak şekilde doğal havalandırma tasarlanmalı ve olmaması durumunda mekanik sistemler tercih edilmelidir.
- 22) Yörenin mimari dokusuna uygun dış cephe tasarımı yapılmalıdır. Çok renkli cepheler tercih edilmemelidir.
- 23) Bina yapımında ve tefrişatında kullanılan malzemelerin çevre, insan sağlığı ve güvenliği açısından risk taşımasına dikkat edilmelidir. Tefrişat malzemelerinde çocuk güvenliğine yönelik sertifikası olan ürünler kullanılmalıdır.
- 24) Zeminde, duvardan duvara halı kaplaması yapılmamalı, zemin ve duvar rahatlıkla temizlenebilen ve çok fazla bakım onarım gerektirmeyen yapı malzemeleri ile kaplanmalı ve boyanmalıdır.
- 25) Zemin kaplama malzemesi olarak öncelikle lamine ve laminant döşeme kaplaması tercih edilmeli; bu kaplamanın altında ısı yalıtımı sağlaması ve darbe etkisini azaltması için 1 cm'lik strafor kullanılmalıdır.
- 26) Laminant döşeme kaplaması için 8 mm den az olmamak şartı ile mümkün olduğunca kalın malzeme tercih edilmelidir.
- 27) Bina iç rengi tercih edilirken mat beyaz ve tonları arasından seçim yapılmalıdır.

B.2) İç Bina Özellikleri

B.2.1) Koridor

- 1) Koridorlara direkt açılan tüm kapılar açık durumdayken koridorda bir kişinin geçebileceği bir mesafe kalmalıdır. Mesafe kalmıyorsa kapılar niş içerisinde ve en az 90 derecelik açılışı sağlayan bir menteşe sistemine sahip olmalıdır.
- 2) Koridor eni 4 m'den fazla olmamalıdır.
- 3) Koridor duvarlarının rengi mat beyaz ve tonları arasından tercih edilmelidir.
- 4) Kapı rengi ahşap ve tonları arasından tercih edilmelidir.
- 5) Koridorda seramik, duvardan duvara halı ve rengarenk malzemeler tercih edilmemelidir.
- 6) Yer döşemesinde puzzle malzemeler kullanılmamalıdır.
- 7) Acil kaçış güzergahında elektronik kapı kullanılmamalı, çıkışı engelleyecek herhangi bir tefrişat bulundurulmamalıdır.

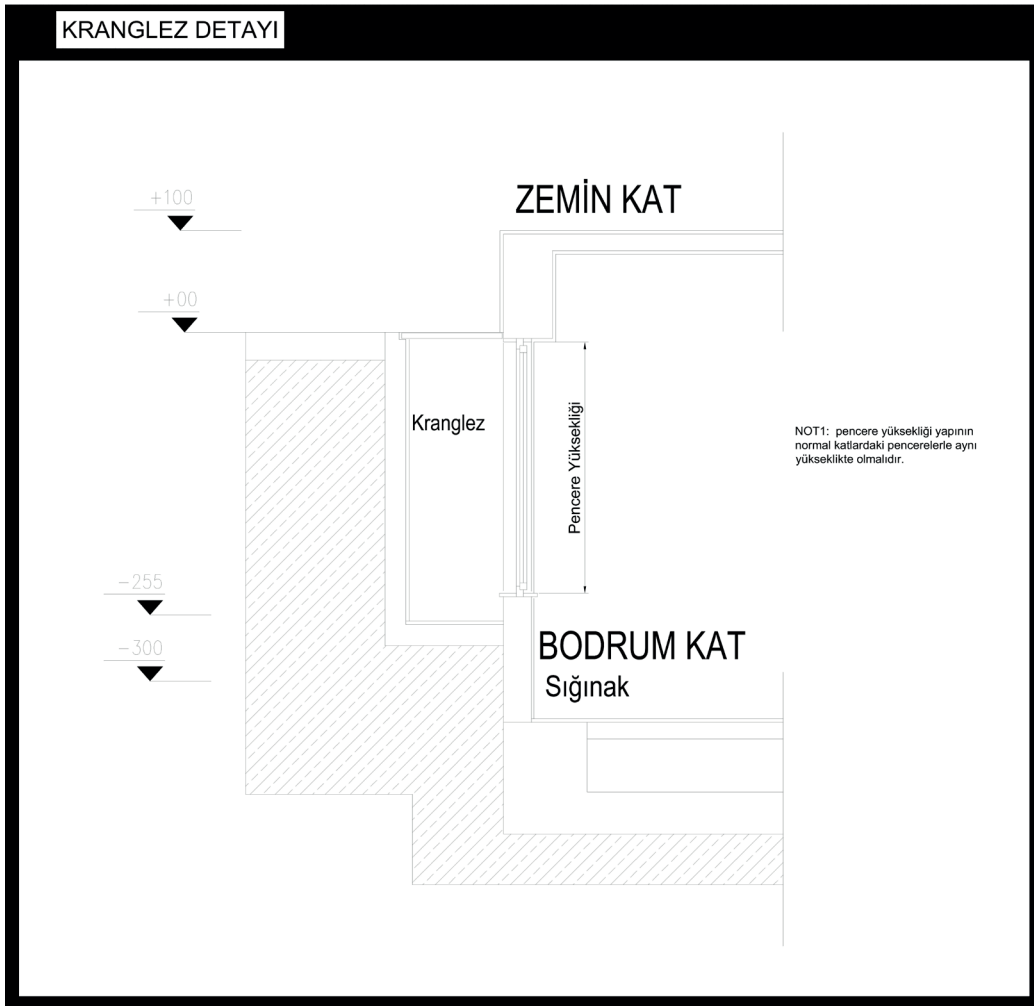
B.2.2) Yönetici ve Öğretici Odası

- 1) 4-6 yaş grubu Kur'an kurslarının tamamında yönetici odası olmalıdır.
- 2) 3'den fazla sınıf bulunan kurslarda ayrıca öğretmenler için bir oda bulunmalıdır.
- 3) Yönetici odası;
Kurs içerisinde ayrıca öğretici odası yoksa; 10 m² den az olmamalıdır.
Kurs içerisinde ayrıca öğretici odası varsa; 5-10 m² arasında olmalıdır.
- 4) Bina içerisindeki konumu girişe yakın şekilde olmalıdır.
- 5) Odanın rengi mat beyaz ve tonları arasından tercih edilmelidir.
- 6) Oda içerisinde ziyaretçilerin oturabileceği misafir koltuğu, yönetici masası, evrak dolapları ve yeterli sayıda depolama malzemeleri olmalıdır.
- 7) Donatı elemanlarına bağlı olarak yeterli sayıda priz, data hattı ve tv kablosu çekilmelidir.

- 8) Öğretici odası, öğretmenlerin dinlenmelerine uygun ve ders hazırlıkları yapabilecekleri şekilde planlanmalıdır.
- 9) Zemin kaplama malzemesi olarak öncelikle lamine ve laminant döşeme tercih edilmelidir.
- 10) Doğal havalandırma ve doğal ışık kullanılmalıdır.

B.2.3) Derslik

- 1) Derslikler farklı etkinliklere imkân sunacak büyüklükte ve esneklikte planlanmalı; 24 m²'den az olmamalı, öğrenci başına 2 m² alan olmalı ve derslikler çocukların hem bireysel hem de grup halinde hareket edebilmesini sağlayacak biçimde düzenlenmelidir.
- 2) 30 m²'den daha büyük dersliklerde etkinlik köşeleri oluşturulabilir.
- 3) Derslikler düzenlenirken öğrencinin yaş aralığı dikkate alınmalı; motivasyon, verimlilik ve gelişim için fiziksel koşullara dikkat edilmelidir.
- 4) Derslikler mümkün olduğunca bodrum katlarda yer almamalıdır. Doğal ışık ve hava alabilecek şekilde pencere olması halinde bodrum katlarda da yer alabilir. Kranglez yapıldığında pencere denizliği yapının normal katlardaki pencereler ile aynı yükseklikte olmalıdır.

- 5) Pencere büyüklükleri iklim özellikleri dikkate alınarak belirlenmeli, güneş ışığından en yüksek düzeyde istifadeye imkan tanıyan düzenlemeler yapılmalıdır.

- 6) Dersliklerin döşeme alanının 1/8'i oranında doğal aydınlatma alanı oluşturulmalıdır. Doğal havalandırma göz önünde bulundurularak, oluşturulan pencerelerin en az yarısı kadarı açılır olmalıdır.
- 7) Tavanlarda asma tavan yapılması halinde, asma tavanların pencere açılımlarını engellememesine dikkat edilmelidir.
- 8) Dersliklerde aydınlık düzeyi yüksek armatürler (aydınlatma elamanları) kullanılmalıdır.
- 9) Mekânda odak noktası oluşturulmak amacıyla; tek duvar soft renkler tercih edilerek tek renk, silinebilen su bazlı boya ile boyanabilir. Diğer duvarlar ve tavan ise mat beyaz ve tonları arasından seçilmelidir.
- 10) Zemin kaplama malzemesi olarak öncelikle lamine ve laminant döşeme tercih edilmeli; bu kaplamanın altında ısı yalıtımı sağlaması ve darbe etkisini azaltması için 1 cm'lik strafor kullanılması önerilir.
- 11) Laminant döşeme kaplaması için 8 mm den az olmamak şartı ile mümkün olduğunca kalın malzeme tercih edilmelidir.
- 12) Dersliklerde öğrenme merkezlerini ayırmak amacıyla desensiz ve figürsüz, sade halılar kullanılabilir.
- 13) Dersliklerde donatı yoğunluğunun hareket alanını kısıtlamamasına dikkat edilmelidir.
- 14) Derslikteki mobilyalar esnek (farklı düzenlemelere imkân tanıyan), taşınabilir, eklenebilir ve çıkarılabilir donatılardan oluşturulmalıdır.
- 15) Derslik kapılarında cam kullanılmamalıdır.
- 16) Kapılarda eşik kullanılmamalı, darbelere karşı tekmelik ve kapının kapanmasını yavaşlatan stoper kullanılmalıdır.

Örnek: Eşik

Örnek: Stoper

- 17) Kapılarda doğal havalandırmaya yardımcı olacak detaylar üretilmelidir.
- 18) Kapılarda parmak koruyucu körük kullanılabilir.

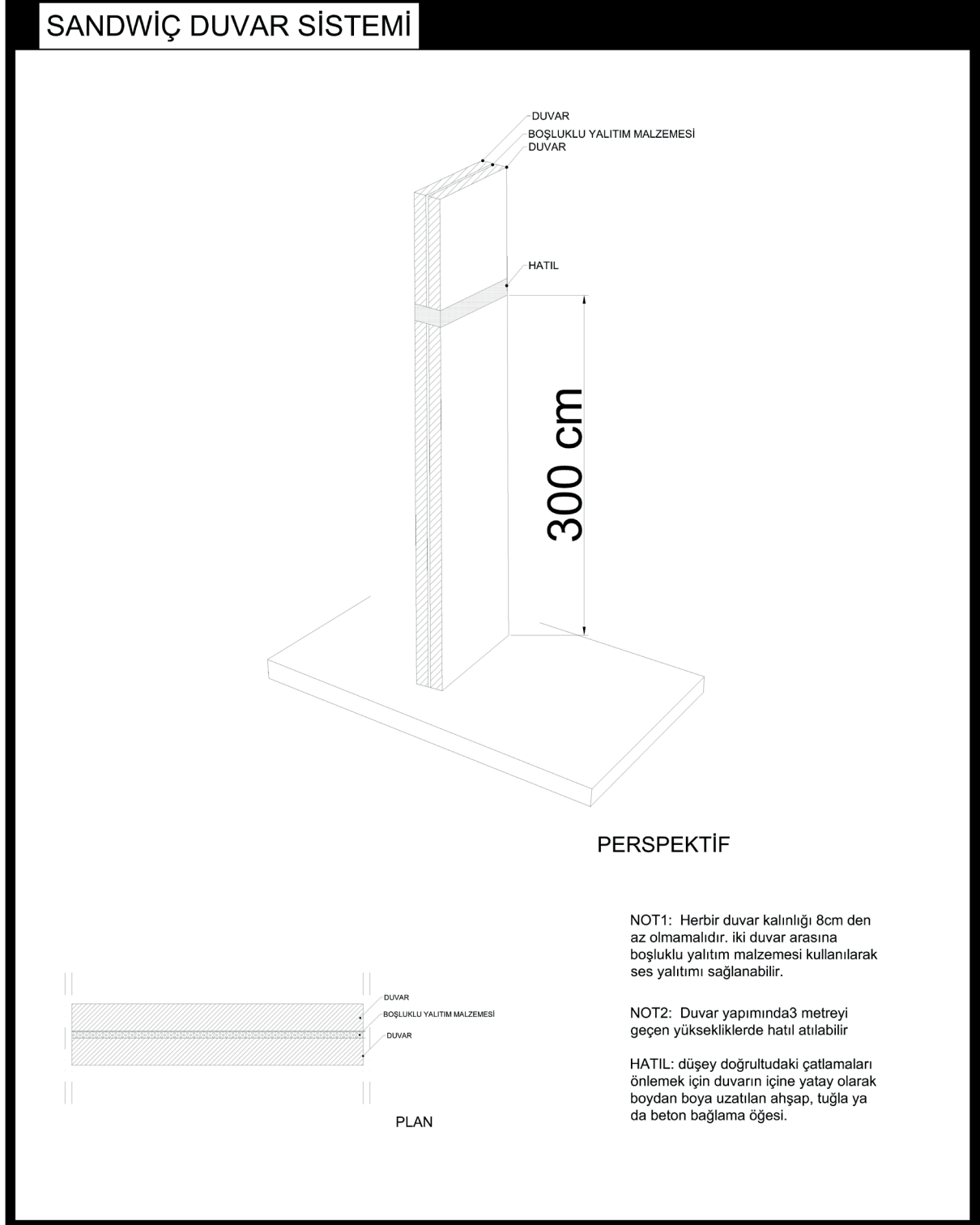
Örnek: Parmak Koruyucu

B.2.4) Oyun/Etkinlik Odası

- 1) Kullanılacak oyun ekipmanlarına göre her bir öğrenci için en az 3 m² alan düşecek şekilde düzenleme yapılmalıdır.
- 2) İmkanlar ölçüsünde çocukların kursa ilgilerini çekmek amacıyla girişe yakın bir yerde, zemin katta, tercihen bahçeye açılabilen konumda olmalıdır.
- 3) Zemin kaplamaları, çocukların düşmeleri halinde tehlike oluşturmayacak özellikte olmalı, sert yüzey oluşturmaktan kaçınılmalıdır.
- 4) Pencere büyüklükleri iklim özellikleri dikkate alınarak belirlenmeli, güneş ışığından en yüksek düzeyde istifadeye imkan tanıyan ve doğal havalandırma sağlayan düzenlemeler yapılmalıdır.
- 5) Oyun odası için ayrı bir oda oluşturulamaması halinde; çok amaçlı salon, geniş koridorlar, sınıf araları vb. alanlar oyun odası olarak kullanılacak şekilde planlanmalıdır.
- 6) Odanın rengi mat beyaz ve tonları arasından seçilmelidir.
- 7) Kapılarda eşik kullanılmamalı, darbelere karşı tekmelik ve kapının kapanmasını yavaşlatan stoper kullanılmalıdır.

- 8) Oyun odası ile diğer mekanlar arasında ses yalıtımının sağlanması için boşluklu duvar/sandviç duvar yapılmalıdır. Boşluklu duvarı çevreleyen her iki duvarında da kalınlığı 8 cm'den az olmamalıdır.

B.2.5) Çok Amaçlı Salon

- 1) Öğrencilere sosyal ve kültürel alanlarda bilgi, beceri ve davranışların kazandırılması amacıyla gerekli araç gereçlerle donatılmış, en az 3 sınıfı 4-6 yaş grubu olan kurslarda 50 m² den az olmamak üzere çok amaçlı salon düzenlenmelidir.
- 2) Mekânda gerektiğinde sahne olarak kullanılmak üzere odak noktası oluşturulmak amacıyla tek duvar soft renkler tercih edilerek tek renk, silinebilen su bazlı boya ile boyanabilir. Diğer duvarlar ve tavan ise mat beyaz ve tonları arasından seçilmelidir.
- 3) Sabit oturma üniteleri kullanılmamalıdır.

Örnek: Sabit Oturma Ünitesi

- 4) Çok amaçlı salonlarda özel elektrik, data, projeksiyon, ses ve müzik tesisatı bulunmalıdır.
- 5) Mekânda havalandırma sağlayan düzenlemeler yapılmalıdır. Mekanik havalandırma tesisatı bulunmalıdır.
- 6) Zemin kaplamaları, çocukların düşmeleri halinde tehlike oluşturmayacak özellikte olmalı, sert yüzey oluşturmaktan kaçınılmalıdır.

B.2.6) Mutfak/Yemekhane

- 1) Tam gün eğitim yapılan kurslarda;
 - Yemek hizmeti alınıyorsa mutfak ve yemekhane tek mekanda birleştirilebilir.
 - Yemek hizmet alınmayıp yemek kursta hazırlanıyorsa mutfak ve yemekhane ayrı mekânlarda bulunmalıdır.
- 2) Yemekhane en az bir sınıfın birlikte yemek yemesini sağlayacak büyüklükte olmalıdır.
- 3) Havalandırması ve yangın tertibatı bulunmalıdır.
- 4) Mutfak ve yemek odası ayrı mekânlarda ise servis kolaylığı açısından bağlantılı olmalıdır.
- 5) Zemin ve duvarlarda kayma tehlikesi oluşturmayan, suya ve darbeye dayanıklı kaplama malzemeleri seçilmelidir.

- 6) Asma tavan kullanılması durumunda neme dayanıklı asma tavan uygulanmalı ve asma tavanlar pencere açılımlarını etkilemeyecek şekilde düzenlenmelidir.
- 7) Yemek odasında kullanılan sandalye ve masaların çocukların boylarına uygun olmasına dikkat edilmelidir.

B.2.7) Tuvalet ve Lavabolar

- 1) Lavabo ve tuvaletler çocukların fiziki yapılarına uygun olarak düzenlenmelidir.
- 2) Girişi kolay algılanabilen ve öğreticilerin rahat kontrol edebileceği, dersliklere yakın bir noktada planlanmalıdır.
- 3) Tuvalet kapısı açıldığında, koridor ve hollerden içerisi görünmeyecek şekilde düzenlemeler yapılmalıdır.
- 4) Kız ve erkek öğrenci tuvaletleri, lavabolarıyla birlikte ayrı mekanlarda kurgulanmalıdır ve girişleri ayrı olmalıdır.
- 5) Kabin kapısı açıldığında karşısındaki lavabo ile duvar arasında geçişi engellemeyecek şekilde 140 cm mesafe olmalıdır.
- 6) Bölgenin kültürel özellikleri göz önünde bulundurularak tuvaletler klozet ya da alaturka olarak planlanmalıdır.
- 7) Her klozet arasında zeminden başlayan bir bölücü duvar olmalıdır.
- 8) Islak hacimlerin giriş kapılarının kanat genişliği 90 cm, kabin kapılarının kanat genişliği ise 80 cm den az olmamalıdır.
- 9) Öğrenci tuvaletlerinde hiçbir şekilde kilit sistemi olmamalı ve tüm tuvaletlerde kabin kapıları dışa açılmalıdır.
- 10) Tuvalet kabin kapıları yerden 20 cm yükseklikten başlamalı, 140 cm yüksekliğinde bitirilmeli ve kilitsiz yapılmalıdır.
- 11) Kapı kolları ve tekmeliklerinde paslanmaz metal levhalarla darbe, aşınma ve neme karşı koruma yapılmalıdır.
- 12) Lavabo en-boy 28-45 cm, yükseklik 50-60 cm, ayna aksı lavabo üzerinden 55 cm, musluk 65-70 cm, klozet yükseklik 35 cm, tuvalet kabinlerinin genişliği en az 90 cm, kabinlerin derinliği en az 100 cm, bölücü duvar yükseklikleri en az 160 cm olmalıdır.
- 13) Lavabolarda kullanılacak aynalar temperli cam özelliğinde olmalıdır.
- 14) Her 12 öğrenci için kız ve erkeklere ayrı ayrı olmak üzere 1 lavabo ve 1 tuvalet planlanmalıdır.
- 15) Her kursta öğrenciler için en az 1 adet engelli tuvalet bulunmalıdır. Kabin ölçüleri yetişkin engellilere göre planlanmalı ancak klozet ve lavabo ölçüleri engelli öğrenciye göre düşünülmelidir. Engelli tuvaletleri, TS 9111 standardına uygun olarak tasarlanmalıdır.
- 16) Üstten açılan pencereler tercih edilmeli, pencereler üst kotta planlanmalı ve kanat genişliği 75 cm'den büyük olmamalıdır.
- 17) Zemin kaplamasında kaymaz malzemeler tercih edilmeli, su birikmesini engelleyici tedbirler alınmalıdır.
- 18) Asma tavan kullanılması durumunda neme dayanıklı asma tavan uygulanmalı ve asma tavanlar pencere açılımlarını etkilemeyecek şekilde düzenlenmelidir.

- 19) Bütün ıslak hacimlerde doğal havalandırma yanında mekanik havalandırma da yapılmalıdır.
- 20) Yetişkin tuvaletleri ayrı bölümde yer almalı ve öğretici odasına yakın olmalıdır.

B.2.8) Depo

- 1) Sınıf sayısına ve öğrenci sayısına bağlı olarak yeterli malzemeleri alacak büyüklükte her kursta en az bir adet depo olmalıdır.
- 2) Temizlik malzemeleri ile kırtasiye malzemeleri birbirlerine temas etmeyecek şekilde ayrı bölümlerde saklanmalıdır.
- 3) Malzemelerin nemden zarar görmemesi için doğal veya cebri havalandırma yapılmalıdır.
- 4) Fayans, seramik, gibi rahatlıkla temizlenebilen, fazla bakım onarım gerektirmeyen yapı malzemeleri ile kaplanmalı ve boyanmalıdır. Kullanılan malzeme yanmaz özellikte olmalıdır.
- 5) Çocukların ve yabancıların erişememesi için kapı kilitli tutulmalıdır.

B.2.9) Bahçe

- 1) Zemin kaplamaları, çocukların düşmeleri halinde tehlike oluşturmayacak özellikte olmalıdır.
- 2) Bahçede oluşturulacak oyun alanı, sivri duvar köşeleri, sivri bahçe demirleri ve bahçede kurulan elektrik ve mekanik tesisat unsurlarından uzakta planlanmalıdır.
- 3) Oyun alanı uygun kauçuk esaslı malzemelerle kaplanmalıdır.
- 4) Bahçe parmaklıkları veya çitleri tırmanılmayacak şekilde yapılmalı ve yatay eleman bulunmamalıdır.
- 5) Bahçe sınırları duvar veya benzeri bir yapı elemanı ile belirlenmelidir.
- 6) Bahçenin yola bakan kısmı toz, gürültü vb. olumsuz durumlara karşı bitkilendirilmelidir.
- 7) Bahçenin yarısında toprak ve çim alanı oluşturulmalıdır.
- 8) Bahçe, bitki yetiştirme alanı, kum havuzları gibi çocukların fiziksel ve duygusal gelişimlerini olumlu etkileyecek alanlarla desteklenmelidir.
- 9) Bahçede oyun alanlarında ve oyun alanlarının girişlerinde su birikmesini önleyecek drenaj sistemi/mazgal kurulmalıdır.
- 10) Ağaç ve bitki dikiminde bahçenin kurs binasından görünüşünü ve denetlemeyi engelleyecek düzenlemelerden kaçınılmalıdır.
- 11) Bahçede kullanılan bitkilerin zehirli, alerji sebebi olan, dikenli türlerden olmamasına dikkat edilmelidir.
- 12) Yaprak döken ağaçlar çürüme ve kaygan zemin oluşturma riskine karşı kullanılmamalıdır.
- 13) Bitki seçiminde arı, böcek için çekici olan bitki türlerinden kaçınılmalıdır.
- 14) Bölgenin iklim koşulları göz önüne alınarak aşırı güneşlenme ve buzlanmaya karşı gerekli tedbirler alınmalıdır.
- 15) Bahçede çocuklar için ayrılan alanlar, araç trafiğinin olduğu otopark alanlarından ayrılmalıdır.

C. GÜVENLİK TEDBİRLERİ

- 1) Binada elektrik ve mekanik tesisata ait kablo vb. tehlike oluşturacak elemanlar açıkta bırakılmamalı, prizler topraklı ve çocuk korumalı olmalı ve çocukların erişemeyeceği (en az 1,5 m) yükseklikte konumlandırılmalıdır.

Örnek: Çocuk Korumalı Priz

- 2) Islak hacimlerde kullanılan prizler musluk aksından uzaklaştırılmalı ve kapaklı prizler kullanılmalıdır.
- 3) TV, bilgisayar ve projeksiyon gibi elektrikli cihazların kabloları kablo kanalı içine alınmalıdır.
- 4) Tüm yükseltilmiş yollar, merdiven, sahanlık ve balkonlar ile galeri boşluklarına bakan yerlerde tırabzan, korkuluk veya parapet üstü tırabzan bulunmalıdır. Tırabzan ve korkuluk üzerinde kalan boşlukta güvenliği sağlamak için file kullanılmalıdır.

- 5) Bina içinde veya balkonların kenarlarında bulunan korkuluk veya parapetlerin net yükseklikleri 110 cm olmalı, tırabzanlar yatay elemanlarla değil, tırmanmaya olanak vermeyen dikey elemanlarla oluşturulmalıdır. Dikey çubukların ara boşlukları bireylerin kafasının geçmeyeceği sıklıkta olmalıdır.
- 6) Dersliklerde pencere açılımı kaza riskini en az düzeye indirecek kotta, taradığı alan ve açılım biçimi ile çocukları çarpmalardan koruyacak şekilde tasarlanmalıdır. Pencere açılımını en fazla 15 cm açılacak şekilde sınırlayıcı detaylar üretilmelidir.
- 7) Peyzaj düzenlemesinde ve dış cephede ağaca veya cephe yüzeylerine tırmanmayı veya çatıya çıkmayı engelleyici önlemler alınmalıdır.

- 8) Dolaplar, duvarlardaki resim çerçeveleri, yazı tahtası, akıllı tahta, panolar vb. ekipmanlar, depremde devrilme riskine karşı duvara iyice sabitlenmelidir.
- 9) Tesisat şaft kapakları öğrencilerin kolay ulaşamayacağı yerlerde çözümlenmeli ve en az iki noktadan kilitlenebilir özellikte olmalıdır.
- 10) Mutfak ve yemekhanede yanıcı ve patlayıcı maddelerin (tüp, vb.) saklandığı bölümlerin güvenlik tedbirleri alınmalıdır.
- 11) Kapılarında cam kullanılacaksa kırılmayan temperli, akrilik esaslı ya da telli camlar tercih edilmelidir.
- 12) Kapılarda çarpmayı önlemek açısından kapı hidroliği ve kapı durdurucusu bulunmalıdır.
- 13) Bahçe, kurs, derslik ve oda girişlerini görecektir şekilde kamera kayıt sistemi bulunmalıdır.
- 14) Boya, yapıştırıcı, silikon, duvar ve zemin kaplamaları VOC (uçucu organik bileşikler) içermemelidir.
- 15) Öğrencilerin güvenliğini tehdit eden her türlü yüzeydeki sivri köşeler için gerekli önlemler alınmalıdır. Hiçbir sabit oturma grubu, masa vb. elemanlarda keskin ve kesici köşe bulunmamalı, açılmış doğrama kanatları ve keskin köşeli ısıtıcı radyatörler, çocukların çarpamayacağı biçimde düzenlenmelidir.
- 16) Ürünlerde renk ve desen farklılığı, gönyesizlik, ezik, çizik, çatlak ve kabarma gibi kusurlar olmamalıdır.
- 17) Ahşap malzemeler suya dayanıklı olmalı, ıslanma durumunda yüzeyde kabarma ve atma oluşmamalıdır.
- 18) Donatım malzemelerinin kenar ve köşeleri ovalleştirilmiş, ahşap yüzeyleri pahlandırılmış olmalıdır. Çocukların yaralanmasına sebep olacak kıymık, açık çivi ve vida olmamalıdır.
- 19) Donatım malzemelerinde kullanılan metal kısımların tüm köşe ve kenarları oval olmalıdır. Kaynak yerlerinde çapak, pürüz ve taşlama izi bulunmamalıdır. Paslanmayı önleyecek tedbirler alınmalıdır. Metal ayak kullanılacaksa boru ayak altlarına ve açıkta kalan tüm profil ağızlarına, içe geçmeli, tırnaklı ve düşmeyecek şekilde plastik pabuç takılmalıdır.
- 20) Kullanılan tüm donatım malzemeleri alevlenebilirlikle ilgili TS EN 71-2 standartlarına sahip olmalıdır.
- 21) Bahçe aydınlatma direkleri üzerindeki sigorta kapakları kilitli olmalıdır.
- 22) Öğrencilerin araç inme/binme noktalarından bina girişine kadarki güzergâhları uygun bir döşeme kaplaması ile kaplanmalı, trafik ve yaya yolları bitki veya korkuluk gibi kesin ayırıcılarla ayrılmış olmalıdır.
- 23) Öğrencilerin, bahçe çıkış kapısından caddeye ani ve kontrolsüz çıkışlarını önlemek için yaya kaldırımı kenarında korkuluk şeklinde bariyer oluşturulmalıdır.
- 24) Giriş-çıkış kapısı caddeye ya da araç geçişinin yoğun olduğu sokağa açılan kurs önlerinde, araç hız kesiciler yerleştirilmelidir.
- 25) Mevcut bir yapı içerisinde 4-6 yaş Kur'an kursu düzenlenirken tadilat ruhsatı ile birlikte itfaiyeden yangın tahliye algılama ve söndürme projesi ile ilgili uygunluk görüşü alınmalıdır.

D. TEFRİŞAT MALZEMELERİ ORTAK ÖZELLİKLERİ

- 1) Zeminin kolay temizlenebilmesi için, tüm dolap, kitaplık, askılık ve ayakkabılık altlarında 6-8 cm yüksekliğinde ayak kullanılmalıdır. Donatım malzemeleri, çocukların sağlığına zarar verebilecek tehlikeli maddeleri içermemelidir. Boya ve vernik kullanılacaksa insan sağlığına zarar vermeyen, kokusuz ve çevreye duyarlı, su bazlı malzemelere referans veren TS 5219 EN 71-3, TS EN 71-1 standartlarına sahip türden boya ve boyama tekniği kullanılmalıdır.
- 2) Hareketli ve sabit mobilyaların boyutları, niteliği ve çeşitliliği öğrenci yaş aralığına uygun seçilmelidir.
- 3) Masa formları esnek kullanıma uygun, hafif ve küçük olmalıdır.
- 4) Masa yüksekliği 50-55 cm, masa genişliği 60-65 cm, daire masa çapı 100-120 cm olmalıdır.
- 5) Kare, dikdörtgen, daire ve yarım daire masalar kullanılabilir.
- 6) Masa üst tablası, ayakları ve ara kayıtları esneme ve açılma yapmayacak kalınlıkta ve dayanıklılıkta olmalıdır. Tüm masa köşeleri ovalleştirilmiş olmalıdır. Masa yüzeyleri kolay silinebilir malzemeden yapılmalıdır.
- 7) Sandalye genel yüksekliği 50-60 cm, oturma genişliği 30-36 cm, oturma yeri derinliği 30-34 cm ve oturma yüksekliği 29-33 cm olmalıdır.
- 8) Sandalyelerin oturma yeri ile yaslanma yeri arasındaki boşluklar çocukların herhangi bir uzuvlarını sıkıştırabilecek aralıkta olmamalıdır. Sandalyelerin oturma ve yaslanma yüzeyleri oturma ergonomisi açısından 6-9 mm oyuntulu olmalıdır. Sandalyeler çocukların arkaya yaslanması durumunda geriye düşmeyecek biçimde tasarlanmalıdır.
- 9) Özel eğitim gerektiren bireyler için çocuk masa ve sandalyesinin ayarlanabilir düzeneğe sahip olması gerekmektedir.
- 10) Kitap okuma bölümünde bulundurulacak kitaplık veya raf ünitelerinin yüksekliği 90-100 cm, derinliği ise 37-42 cm arasında olmalıdır.
- 11) Sınıf içi materyal dolaplarında, çocukların materyali görebileceği ve erişebileceği özellikte, raflara yerleştirilmiş şeffaf kutular kullanılmalı, materyal dolaplarında kapak veya çekmece kullanılmamalı, kolay hareket ettirilebilir olmalıdır. Raf ünitelerinde materyallerin düşmesini engelleyici sınırlayıcılar bulunmalıdır.
- 12) Kitaplık, öğrencilerin kitapların ön yüzlerini görebileceği şekilde düzenlenmelidir. Kitaplıklar üçgen prizma şeklinde, basamaklı ve çift taraflı kullanmaya uygun planlanabilir. Çift yönlü kullanılabilir özellikte ve kolay hareket ettirilebilir olmalıdır.
- 13) Çocukların kullanacağı kapaklı dolap yükseklikleri 90-100 cm ve derinlikleri 37-42 cm aralığında onların rahatça ulaşabileceği seviyede olmalıdır.
- 14) Dolap ve çekmece kapaklarında çocukların yaralanmasına sebep olacak kulp kullanılmamalıdır. Tutacak kısımlar “oyma sistem kulp” şeklinde tasarlanmalıdır. Çekmecelerde, çekildiğinde düşmeyecek şekildeki sistemler kullanılmalıdır. Dolap kapaklarında vasistas sistemi kullanılmamalıdır.
- 15) Öğreticilerin kurs içerisinde ayakkabı, giysi, evrak vb. amaçla kullanacakları dolapların genişlikleri 84-86 cm, derinlikleri 40-42 cm, yükseklikleri ise 165-175 cm olmalıdır.

- 16) Öğreticilerin kullanacağı dolaplar kilitlenebilir olmalı, dolap kapaklarında çocukların yaralanmasına sebep olacak kulp kullanılmamalıdır. Tutacak kısımlar “oyma sistem kulp” şeklinde tasarlanmalıdır. Dolaplarda cam kullanılmamalıdır. Dolabı duvara sabitleyecek aparatlar olmalı ve duvara sabitlenmelidir. İç rafları ayarlanabilir olmalıdır.
- 17) Etkinlik alanı içerisinde kukla sahnesi kullanılacak ise masa üstü kukla sahnesi en fazla 65 cm, ayaklı kukla sahnesi ise en fazla 125 cm yüksekliğinde olmalıdır.
- 18) Masa üstü küçük veya ayaklı büyük boy kukla sahnesi, etkinlikler sırasında düşmeyi zorlaştıracak biçimde tasarlanmalıdır.
- 19) Sınıf içerisinde oluşturulacak kitap okuma bölümlerinde öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun kitap ve oyuncak bulunmalıdır.
- 20) Halılar kayma olmaması için jel tabanlı, anti bakteriyel özellikte ve kolay silinebilir olmalıdır. Halılar sürtünmeden kaynaklanacak yaralanmalara sebep olmayacak sertlikte olmalıdır.
- 21) Elbise askılığı ve ayakkabılıkların yüksekliği 120-145 cm olmalıdır. Dolaplarda kapak kullanılacaksa, kapaklarda çocukların yaralanmasına sebep olacak kulp kullanılmamalı, tutacak kısımlar “oyma sistem kapak kulp” şeklinde tasarlanmalıdır. Elbise askılıkları aynı hizada olmamalı, “V” şeklinde ve uygun mesafede monte edilmelidir. Dolap kullanılacaksa, düşme tehlikesine karşı duvara monte edilecek aparatı olmalı ve duvara monte edilmelidir.
- 22) İlk yardım dolabı ölçüleri, 25-35 x 18-22 x 13-17 cm olmalıdır. Plastik, metal veya ahşap malzemeden imal edilmiş olmalı, cam kullanılmamalıdır. Çocukların erişemeyeceği yüksekliğe monte edilmelidir.
- 23) Yemek masası yüksekliği 54-60 cm, genişliği ise 60-65 cm olmalıdır.
- 24) Masa üst tablası, ayakları ve ara kayıtları esneme ve açılma yapmayacak kalınlıkta ve dayanıklılıkta olmalıdır. Tüm masa köşeleri ovalleştirilmiş olmalıdır. Masa yüzeyleri kolay silinebilir malzemeden yapılmalıdır.
- 25) Yemek masası sandalyesi oturma yüksekliği 29-33 cm, oturma yeri derinliği 30-34 cm, oturma genişliği 30-36 cm olmalıdır. Sandalyelerin oturma yeri ile yaslanma yeri arasındaki boşluklar çocukların herhangi bir uzuvlarını sıkıştırabilecek aralıkta olmamalıdır. Sandalyeler çocukların arkaya yaslanması durumunda geriye düşmeyecekleri biçimde tasarlanmalıdır.
- 26) Derslik içi ve koridorlarda kullanılacak panolar öğrencilerin panoyu etkin kullanmasına uygun yükseklikte olmalıdır. Panoda sergilenecek ürünleri asmak için raptiye veya toplu iğne gibi tutturucular yerine çocukların güvenliğini tehlikeye atmayacak ip veya başka tutturucular kullanılmalıdır.
- 27) Sınıf içi çöp kovaları 15-20 litre arası, bahçede bulunan kovalar ise 30- 40 litre arasında olmalıdır.
- 28) Etkinlik sınıfı ve bahçede kullanılacak olan çöp kovaları, elle müdahaleyi gerektirmeden açılıp kapanabilecek özellikte olmalıdır. Kovaların tüm kenar ve köşeleri ovalleştirilmiş olmalıdır.

